

PREMIUM

Heel het dorp leeft mee met de Tour de Schalkwijk. © William Hoogteyling

Hoe de Tour de Schalkwijk uitgroeide tot een fenomeen

De Tour de Schalkwijk is toe aan zijn 50ste editie. Wat ooit begon als 'geintje' tussen een aantal jongens, is uitgegroeid tot een fenomeen. Het wielerevenement, dat jaarlijks meer dan honderd jongens en meisjes van 8 tot 12 jaar aantrekt, laat zien waarin een klein dorp groot kan zijn.

Chris Reinders 21-07-19, 11:00

De jonge wielercracks strijden jaarlijks om de gele trui, de bergtrui en diverse andere klassementen, bijgestaan door ploegleiders en sponsors. Met langs de kant rijndik de vele toeschouwers. De Tour zet ieder jaar aan het begin van de zomervakantie het kerkdorp in de gemeente Houten een week lang bijna volledig op zijn kop.

Het is ook makkelijker om in een klein dorp dingen te organiseren dan in een grote plaats

Josta Kuijer

In de komende jubileumeditie zelfs twee weken: behalve de gebruikelijke wieleretappes, tijdritten en andere activiteiten voor de deelnemers (die op zondag 21 juli van start gaan), was er dit jaar voor de gelegenheid ook een seniorenrit in het programma opgenomen, op zondag 14 juli.

Ook Josta Kuijer (50) uit Schalkwijk fietste daarin met haar familie mee. De geboren en getogen Schalkwijkse heeft nooit als renster deelgenomen aan de Tour, vertelt ze. Toen zij daar de leeftijd voor had, werden er nog geen meisjes toegelaten. Dat gebeurde pas in 1984. Kuijer was wel een aantal jaren betrokken bij de organisatie van de Tour: zij was een aantal edities wegafzetter en ze zat een tijdje in één van de vele commissies.

Op en top Schalkwijk

De Tour de Schalkwijk is volgens Kuijer 'op en top Schalkwijk'. Ze rept over de eensgezindheid en de samenwerking. Daarbij speelt volgens haar ook de grootte van het dorp mee: Schalkwijk heeft een kleine tweeduizend inwoners. „Je kent elkaar en je weet wat je aan elkaar hebt. Het is ook makkelijker om in een klein dorp dingen te organiseren dan in een grote plaats." Dat geldt niet alleen voor de Tour, stelt Kuijer, maar ook voor andere evenementen in Schalkwijk.

Kuijer weet nog van haar eigen betrokkenheid bij de Tour dat je 'belangrijk' was. „Je voelde dat je nodig was en je was trots op de bijdrage die je kon leveren." En nog steeds geldt volgens Kuijer dat iedereen die wil, een rol kan hebben in de Tour. In deze speciale Tour heeft de Schalkwijkse wederom een belangrijke functie: vanaf 19 juli beheert zij in het sociaal-cultureel centrum De Wiese het Tourmuseum. Nu al ontvangt zij van alle kanten foto's en relikwieën die de Schalkwijkers heel graag tentoongesteld willen zien.

Eerste editie

Hans Schevers wint in 1970. Links van hem Herman Winkel, een latere winnaar die op 29-jarige leeftijd overleed, en rechts van hem Henk Winkel. © Reinders Chris

Houtenaar Hans Schevers (60) was de allereerste winnaar van de Tour de Schalkwijk. In 1970 was hij zijn dertien kompanen van het eerste uur in de paar ritjes door Schalkwijk uiteindelijk te snel af.

De 'bedenkers' van de Tour de Schalkwijk waren Willy Kruijssen, Gerard van Breukelen en Jan van de Pouw, vertelt Schevers. „Zij volgden de Tour de France en wilden ook zoiets in Schalkwijk. Zij hebben toen een paar jongens uit de buurt gevraagd of ze zin hadden om mee te gaan fietsen. Zo is het allemaal begonnen.”

Veel van wat nu de Tour kenmerkt, was destijds ook al aanwezig. Zij het in beperktere mate dan in de edities van de voorbije jaren. Er waren al klassementen,

aldus Schevers. „Het bergklassement bijvoorbeeld. Dat kon je winnen met het fietsen tegen de Lekdijk op. Willy en Gerard hielden de standen bij. Een prijsuitreiking bestond ook. Er was een ijstaart van mijn vader, die had een winkel in Schalkwijk. Bakkerij Kuijer gaf een krentenbrood. En je kreeg betaald: een kwartje, dat kwam van de familie. Het zusje van Willy was tourmiss. Dat was ze samen met een nichtje van mij."

Gewone fietsen

Racefietsen waren nog een onbekend fenomeen, die eerste keer. De jongens reden in 1970 op gewone fietsen en dwars door het gewone verkeer heen. Ook wegafzetter, nu volop aanwezig tijdens de wielerveek, kende de Tour in de 'oerfase' niet. „Shirtjes hadden we zelf gemaakt. Ik had de naam van het brommermerk Zündapp erop geplakt. De foto waarop ik juichend sta, moest wel drie of vier keer over", grinnikt Schevers. De auto's bleken namelijk een erg lastig te omzeilen hindernis bij het fotograferen van de winnaar. Schevers is in 1971 nog een keer op de fiets gestapt. Hij werd dat jaar tweede. „Toen was het aantal jongens dat meedeed al behoorlijk toegenomen."

Hij noemt de Tour de Schalkwijk een 'echt fenomeen'. Het succes van de wielerveek komt volgens hem door de betrokkenheid van het hele dorp. Ter illustratie verwijst hij naar zijn eigen inbreng. Na zijn jaren als wielrenner werd hij wegafzetter, een tijdje was hij speaker en zelfs ploegleider. „Zo gaat dat bij velen. Na het fietsen kun je ook nog in één van de commissies plaatsnemen. Dat kan tot je 23 bent. Prima regel, want dat bevordert de doorstroming."

Seniorenrit

De Tour zit stevig verankerd in de Schalkwijkse gemeenschap. Die verdwijnt niet zo snel

Hans Schevers

En over 'betrokkenheid' gesproken: ongetwijfeld staan ook dit jaar de berm langs de wegen van het parcours weer vol met toeschouwers. Te beginnen op 14 juli bij de seniorenrit. Schevers rijdt daarin ook mee. Met het clubje van weleer.

Speciaal voor de gelegenheid hebben ze shirtjes laten vervaardigen met de tekst 'Vandaag zullen de eersten de laatsten zijn'. „Want heel hard zullen we wel niet fietsen", grinnikt Schevers.

De wielerveek bestaat volgens hem over vijftig jaar nog steeds. „De Tour zit stevig verankerd in de Schalkwijkse gemeenschap. Die verdwijnt niet zo snel."

Meisjes

Lenneke ten Böhmer wint in 2010 als eerste meisje de Tour de Schalkwijk en verslaat daarbij ook de jongens. © Reinders Chris

Sinds 1984 rijden ook meisjes mee in de Tour de Schalkwijk. De leider in het algemene klassement van de meisjes krijgt de roze trui om de schouders gehangen. Lenneke ten Böhmer (21) uit Schalkwijk schakelde in 2010 echter nog een 'tandje bij'. In dat jaar won zij als eerste meisje de Tour de Schalkwijk.

„Dus ik had niet alleen het roze, maar ook het geel“, glimlacht ze bij de herinnering aan dat voor haar glorieuze moment. En het werd gevierd in het laatste jaar dat Ten Böhmer aan de start verscheen. 12 was zij toen. Louter positieve reacties vielen haar destijds ten deel, vertelt ze. „Ik was in 2009 al tot topfavoriet gebombarderd: ik werd dat jaar derde en aangezien de nummers één en twee toen 12 jaar waren, konden

die in 2010 niet meer meedoen.”

Ten Böhmer won de eerste tijdrit en de eerste etappe. De laatste ook met voorsprong, zegt ze. „Dus toen gonsde het al in het dorp: gaat het gebeuren, gaat een meisje na 41 jaar de Tour winnen? Er was geen sprake van afgunst bij de jongens, alhoewel ze er volgens mij wel een beetje gepest werden. En na de overwinning met een plons de Wetering in. Jazeker. Waarom zou dat bij een meisje niet kunnen? En mijn ouders kwamen achter mij aan”, lacht ze.